RAPPORTAGE QUICKSCAN INCLUSIEF BELEID GEMEENTE VUGHT

OP WEG NAAR EEN INCLUSIEF BELEID VOOR MENSEN MET EEN BEPERKING

COLOFON

Rapportage quickscan inclusief beleid gemeente Vught is een uitgave van Stichting Zet.

Datum 19 december 2018

Auteurs Quirijn van Woerdekom en Nicolle van Hoof

Zet
Postbus 271
5000 AG Tilburg
T 013 5441440
info@wijzijnzet.nl
www.wijzijnzet.nl

GEMEENTE VUGHT

Werkgebieden deelnemers

Aan de bijeenkomst op 20 september hebben 12 medewerkers deelgenomen van de gemeente Vught, vanuit de volgende werkgebieden:

- HR
- Openbare ruimte
- Verkeer en vervoer
- Recreatie en toerisme
- Leefbaarheid
- Sociaal domein breed (o.a. jeugd, onderwijs, Wmo, sport, participatie, arbeid en inkomen)

Aanvullend hierop is input geleverd door vergunningen & handhaving, communicatie, plantoetsing en wonen.

Interviewers

naam	Francis Meulendijks
functie	adviseur
naam	Nicolle van Hoof
functie	adviseur

Uitwerking quickscan

naam	Francis Meulendijks
functie	adviseur
naam	Nicolle van Hoof
functie	adviseur
naam	Quirijn van Woerdekom
functie	adviseur

Datum

afname quickscan	20 september 2018

INHOUDSOPGAVE

Colofon 1

Inleiding 5

Advies 6

1 Algemeen 8
1.1 Bewustwording 8
1.2 Toegankelijkheid 10
1.3 Beleidsvorming 12
1.4 Participatie 13
1.5 Veiligheid 14

2 Wmo 15
2.1 Voorzieningen 15
2.2 Vervoer 16
2.3 Activiteiten en diensten 17

3 Jeugd 18
3.1 Ondersteuning 18
3.2 Beleid 19
3.3 Passend Onderwijs 20

4 Arbeid 22
4.1 Arbeidsmarkt 22
4.2 Ondersteuning 23

Bijlage: resultaat quickscan Inclusief beleid in een oogopslag 24

1 Algemeen 25
1.1 Bewustwording 25
1.2 Toegankelijkheid 26
1.3 Beleidsvorming 27
1.4 Participatie 27
1.5 Veiligheid 28

2 Wmo 29
2.1 Voorzieningen 29
2.2 Vervoer 29
2.3 Activiteiten en diensten 30

3 Jeugd 31
3.1 Ondersteuning 31
3.2 Beleid 31
3.3 Passend onderwijs 32

4 Arbeid 33
4.1 Arbeidsmarkt 33
4.2 Ondersteuning Arbeidsgehandicapten 34

Bijlage: verklarende woordenlijst 35

INLEIDING

Nederland heeft besloten tot ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. Hiermee komt een inclusieve samenleving een stap dichterbij. De landelijke en lokale overheid moeten er de komende tijd voor zorgen dat het landelijke en gemeentelijke beleid voldoet aan dit VN-verdrag.

Hiervoor dienen de volgende zaken te gebeuren:
1 De landelijke overheid moet wetten en regels veranderen zodat wordt voldaan aan het VN-verdrag en mensen met een beperking gelijke rechten krijgen.
2 Gemeenten, organisaties voor zorg en welzijn, bedrijven en scholen moeten hun regels veranderen om te zorgen dat iedereen mee kan doen en welkom is.
3 Mensen met een beperking moeten zelf hun stem en verhaal laten horen om duidelijk te maken waarom het VN-verdrag zo belangrijk is.

HOE WERKT HET?

In deze quickscan zijn de artikelen uit het VN-verdrag vertaald naar concrete vragen over het gemeentelijk beleid. De quickscan geeft inzicht in hoeverre het gemeentelijk beleid voldoet aan het VN-verdrag en op welke punten actie kan worden ondernomen.
Niet alle artikelen uit het VN-verdrag komen aan de orde. Indien ze niet voor Nederland, of niet lokaal, relevant zijn, worden ze achterwege gelaten.

De onderwerpen uit het verdrag zijn verdeeld in een gedeelte met algemene vragen, vragen die samenhangen met de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Jeugdwet, Wet Passend Onderwijs (jeugd) en de Participatiewet (arbeid). De quickscan is afgenomen in de vorm van een groepsinterview waarbij de deelnemers onvoorbereid hebben deelgenomen.

ADVIES

ALGEMENE CONCLUSIE

ALGEMENE INDRUK EN AANBEVELINGEN

Op 20 september 2018 heeft Stichting Zet een groepsinterview afgenomen met twaalf medewerkers voor de quickscan inclusief beleid. Deze medewerkers zijn afkomstig uit verschillende afdelingen van de ambtelijke organisatie.

De gegeven antwoorden en voorbeelden geven aanleiding om het beleid van de gemeente Vught als positief te beoordelen. Op vrijwel alle terreinen is in meer of mindere mate aandacht voor inclusie en toegankelijkheid.

De gemeente ziet het als een vanzelfsprekendheid dat mensen met een beperking kunnen deelnemen binnen de gemeente. De gemeente hanteert daarbij een praktijkgerichte wijkaanpak.

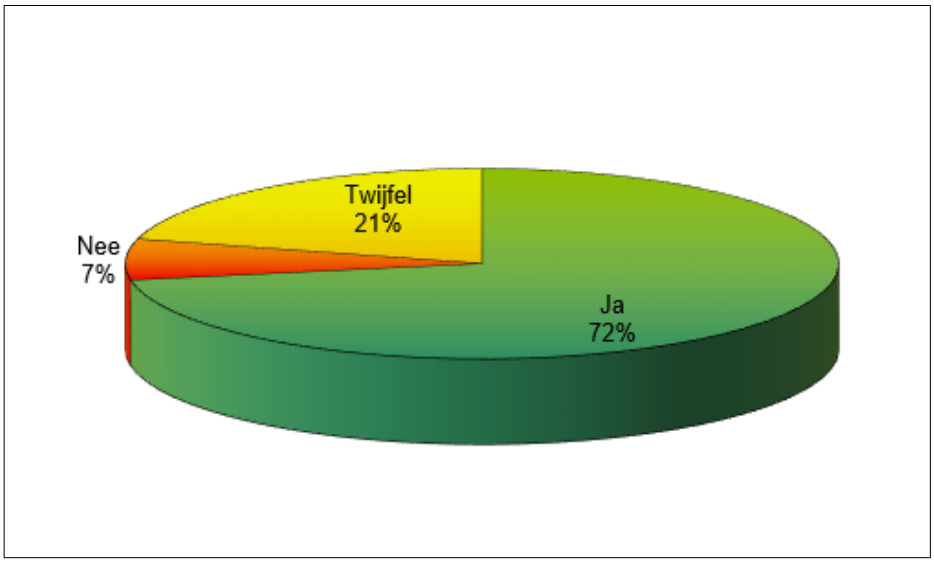
De huidige inzet op inclusie en toegankelijkheid is deels afhankelijk van het enthousiasme, kennis en ervaring van specifieke personen. Deze personen zijn al langer bezig met inclusie en toegankelijkheid. Dit is enerzijds een kracht, anderzijds een risico voor de continuïteit. Immers wanneer er wisselingen plaatsvinden in de personele bezetting zijn beleid en werkwijzen mogelijk niet voldoende vastgelegd en geïncorporeerd in de organisatie.

De medewerkers tonen ambitie en betrokkenheid om inclusie een veelbetekenende plek te geven in het gemeentelijke beleid. De uitwisseling tussen de collega's van de verschillende (beleids-)afdelingen kwam energiek over. Er is veel bereidheid om van elkaar te leren.
Een kracht van de gemeente Vught is dat zij succesvol investeert in de opbouw van netwerken in de wijken. Deze netwerkkracht kan Vught ook inzetten om de kennis en ervaringen te delen vanuit de verschillende beleidsterreinen binnen de gemeente.

AANBEVELINGEN

- Zorg ervoor dat je in beleid en werkwijzen; breed, structureel en op alle niveaus in de gemeentelijke organisatie, aandacht besteedt aan de gevolgen voor mensen met een beperking
- Organiseer intern mogelijkheden om (beleids-)medewerkers te laten leren van de ervaringen van collega's rondom het thema inclusie en toegankelijkheid. Gebruik hiermee de netwerkkracht van de gemeente, die zo effectief blijkt in de wijkaanpak.
- Ontwikkel een maatlat "inclusief beleid" voor Vught. Stel de vraag hoe hoog kun en wil je samen de lat leggen? Pas deze maatlat vervolgens toe op alle beleidsterreinen om een integrale aanpak te concretiseren en uit te voeren.
- Beleg het onderwerp inclusie en toegankelijkheid expliciet bij een kerngroep die als opdracht heeft een integraal beleids- en werkkader te ontwikkelen. Betrek hierbij vanzelfsprekend ook meerdere ervaringsdeskundigen op persoonlijke titel.

QUICKSCAN TAARTGRAFIEK GEMEENTE VUGHT

Toelichting op de taartgrafiek
Bij 72% van de items scoort Vught goed.
Op 21% van de uitgevraagde items is beleid aanwezig, maar is waarschijnlijk ruimte voor verbetering, bij de rest van de vragen (7%) is het beleid nog onvoldoende vormgegeven.

De gemeente is 'positief' gewaardeerd. De gemeente biedt gelijke kansen aan mensen met een beperking.

Op basis van de quickscan constateren wij verbeterpunten, deze benoemen wij hierna per onderwerp en ook nemen wij aanbevelingen op.

1 ALGEMEEN

Uit het VN-verdrag volgt een aantal verplichtingen waaraan moet worden voldaan om voor mensen met een beperking gelijke rechten te garanderen.

1.1 BEWUSTWORDING

De gemeente is er voor verantwoordelijk dat de lokale samenleving doordrongen raakt van de positie, behoeften en mogelijkheden van mensen met een beperking.

Integraal oordeel

De gemeente Vught heeft aandacht voor bewustwording over mensen met een beperking. Het informatie- en communicatiebeleid is gericht op het aanspreken en bereiken van alle groepen burgers.

Wat doet Vught goed?

De gemeente heeft het beleidskader 'Wij zijn Vught' opgesteld, waarbij het uitgangspunt is dat iedereen meedoet. Men draagt de visie uit via een filmpje. In dit filmpje zijn de verschillende doelgroepen in beeld gebracht, ook mensen met een beperking. Dit ziet de gemeente als vanzelfsprekend.
Er is bij de gemeente sprake van algemeen beleid gericht op alle doelgroepen. Er is geen specifiek beleid voor elke doelgroep afzonderlijk. Het college heeft aangegeven dat 'meedoen' een college brede verantwoordelijkheid is.
In nota's zoals de sportnota noemt men deelname van mensen met een beperking expliciet.
Bij Samen Sterk in de Wijk draagt men uit dat iedereen meedoet.
(vraag 1)

De gemeente laat in haar communicatie-uitingen bewust diversiteit zien, zoals in het filmpje van 'Wij zijn Vught'.
(vraag 2)

De gemeente faciliteert organisaties en netwerken van mensen met een beperking. Genoemd zijn onder andere de Werkgroep Toegankelijkheid, KansPlus, Wey Lia.
(vraag 3)

Gemeentelijke medewerkers van verschillende afdelingen hebben training gehad over de problemen waar mensen met een beperking in het dagelijks leven mee te maken kunnen hebben. Als voorbeelden zijn genoemd de buitendienst, het KCC en de medewerkers Wmo en Participatiewet.
(vraag 6)

De Robert Coppes Stichting (ondersteuning bij visuele beperking), Samen sterk in de wijk en Toegankelijk Vught geven voorlichting (bv op scholen) in de gemeente Vught om begrip en bewustwording te vergroten. Denk aan de week van de Toegankelijkheid.
(vraag 7)

Wat is redelijk in orde?

Binnen de gemeentelijke sectoren is er aandacht voor de consequenties voor mensen met een beperking, maar dit is niet integraal georganiseerd. Het is vooral afhankelijk van de inzet van individuele medewerkers en men draagt niet altijd over aan nieuwe collega's.
Bij het HR-beleid is (nog) geen specifieke aandacht besteed aan mensen met een beperking. Binnen HR is hiervoor nog weinig aandacht, men spreekt de ambitie uit om dit op te pakken.
(vraag 4)

Toegankelijkheid is geen criterium bij het verlenen van subsidies, aanbestedingen en vergunningen.
In de aanvraag staat wel vermeld dat het voor 'iedereen' moet zijn. Men vraagt bijvoorbeeld aan organisatoren om routes vrij te houden voor blinden en slechtzienden en hen eventueel te begeleiden. Hierop zet de gemeente geen handhaving in. Er is wel een medewerker die hierop alert is.
Er kan extra subsidie aangevraagd worden als men maatregelen neemt die de toegankelijkheid bevorderen.
(vraag 5)

De gemeente Vught geeft aan dat de gemeente op een zo goed mogelijke manier met burgers van de gemeente Vught communiceert. Zij doet dit onder andere via de website, de gemeentepagina in Het Klaverblad, Social Media en in de gemeentegids. Maar ook heeft de gemeente Vught flyers en folders over bepaalde onderwerpen tot haar beschikking. Bijna alle uitingen van de gemeente Vught zijn herkenbaar aan een helder taalgebruik (B1 voor publieksinformatie en B2) en een juist gebruik van de huisstijl. De afdeling communicatie beoordeelt brieven en teksten op helderheid en begrijpelijkheid. Incidenteel gebruikt de gemeente Vught animaties om het beleid van de gemeente voor een breder doelgroep toe te lichten, zoals de N65 en het Sociaal Domein. Ook zijn er taalcoaches en cliëntondersteuners actief in heel Vught die mensen kunnen helpen.

Tijdens de quickscan gaven enkele medewerkers aan dat in de uitvoering van bovenstaand beleid niet alle brieven die de gemeente verstuurt beoordeeld worden door de afdeling communicatie. Daarnaast is benoemd dat bij het schrijven van beschikkingen en vorderingen gebruik van toegankelijk taalgebruik niet altijd als haalbaar gezien wordt. Hierbij is nog winst te behalen.

Via Visit Brabant wordt in het kader van toerisme wel informatie in Engels en Duits aangeboden.
(vraag 8)

Aanbevelingen

- Besteed binnen alle afdelingen aandacht aan de consequenties van gemeentelijk beleid voor mensen met een beperking, bij beleidsvorming, uitvoering en handhaving.
- Stel voor alle medewerkers verplicht en/of zorg periodiek voor een training waarin medewerkers scholing krijgen over de problemen waar mensen met een beperking in het dagelijks leven mee te maken kunnen krijgen.
- Besteed binnen alle afdelingen aandacht aan toegankelijke communicatie op taalniveau B1. Zo'n 4-5 jaar geleden is dit in de gemeente Vught gedaan middels workshops. Dit zou regelmatig herhaald kunnen worden.
- Neem in verordeningen bij het verstrekken van subsidies en vergunningen de voorwaarde voor de toegankelijkheid van de activiteit of dienst op en zorg voor toezicht op de naleving.

1.2 TOEGANKELIJKHEID

De gemeente is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van gebouwen en de gebouwde omgeving voor mensen met een beperking. Daarnaast worden bedrijven bij AMvB verplicht tot eenvoudige aanpassingen ter verbetering van de toegankelijkheid van gebouwen, naar geleidelijkheid en naar evenredigheid.

Integraal oordeel

De gemeente Vught heeft in aanzienlijke mate aandacht voor toegankelijkheid. Er is al veel gedaan in Vught. Op een aantal punten kan het nog beter.

Wat doet Vught goed?

De gemeente toetst aanvragen voor vergunningen voor bouw en verbouw van openbare gebouwen op toegankelijkheid.
(vraag 1)

Vught hanteert voor de toegankelijkheid van gebouwen een toetsingsprotocol. Hierin maakt zij geen onderscheid tussen nieuwbouw en bestaande bouw. De klasse is afhankelijk van de gebruiksfunctie.
(vraag 2)

De gemeente controleert na oplevering van nieuwbouw en verbouw, renovatie op toegankelijkheid, in samenwerking met de werkgroep Toegankelijk Vught.
(vraag 4)

Medewerkers van de gemeente krijgen training in de bejegening van mensen met een beperking. Het gaat hierbij vooral om medewerkers van Wegwijs+ en het KCC. Ook is er aandacht voor bij mensen die de stembureaus bemensen.
(vraag 7)

De gemeente Vught houdt in haar informatievoorziening rekening met mensen met uiteenlopende beperkingen. Laaggeletterdheid mag hierbij nog meer aandacht krijgen. Er is voor gekozen om geen informatievoorziening aan te bieden voor anderstaligen.
(vraag 9)

Wat is redelijk in orde?

In het gemeentelijk budget houdt men vooraf rekening met het toegankelijk maken van de openbare ruimte.
Bij de openbare gebouwen bekijkt men dit per gebouw, hier is geen structureel budget voor. Bij renovatie en verbouw is het maatwerk. Als er mogelijkheden zijn, maakt men budget vrij.
(vraag 3)

De werkgroep Toegankelijk Vught heeft een overzicht van de toegankelijkheid van de voorzieningen in de gemeente. Er is geen actieprogramma om de voorzieningen toegankelijker te maken. De lijst wordt regelmatig besproken met de gemeente en punten worden opgelost.
(vraag 5)

De gemeente voert geen actief stimuleringsbeleid middels subsidie richting bedrijven en dienstverleners om toegankelijkheidsaanpassingen te realiseren, bijvoorbeeld richting horeca en winkeliers. De gemeente besteedt wel aandacht aan de bewustwording.
(vraag 6)

De informatie over de toegankelijkheid van voorzieningen is bekend bij Toegankelijk Vught, maar de informatie is (nog) niet openbaar beschikbaar. Men overweegt om een app voor de gemeente te gaan inzetten.
(vraag 10)

Wat kan beter?

De gemeente voert geen actief beleid ten aanzien van de respectvolle bejegening van mensen met een beperking bij andere organisaties, zoals musea en horeca. Zij zien dit niet als een taak voor de gemeente, maar zien dit primair als verantwoordelijkheid van de organisaties zelf.
(vraag 8)

Aanbevelingen

- Neem bij de toets op toegankelijkheid het Handboek voor Toegankelijkheid als uitgangspunt, zodat een goede toegankelijkheid altijd gewaarborgd is.
- Bekijk in overleg met Toegankelijk Vught hoe informatie over toegankelijkheid van voorzieningen beschikbaar kan zijn voor alle bewoners en maak een actieprogramma om de toegankelijkheid te verbeteren, waar nodig. Stel hiervoor structureel budget beschikbaar.
- Breng in kaart hoeveel financiële middelen er nodig zijn voor het stapsgewijs toegankelijker maken van gemeentelijke gebouwen en voorzieningen. Op basis hiervan kan je een plan van aanpak maken.
- Ga het gesprek aan met ondernemers en dienstverleners om hun gebouwen en dienstenaanbod toegankelijk te maken door middel van voorlichtingsactiviteiten, bijvoorbeeld via ‘ambassadeurs’ en eventueel met financiële prikkels om hun onderneming (horeca, winkel) toegankelijk te maken.
- Maak het aspect toegankelijkheid vast onderdeel van de informatievoorziening over voorzieningen, dienstverlening en de openbare ruimte, zowel binnen de gemeente-organisatie als naar buiten richting ondernemers, dienstverleners en andere bedrijven. Zet hierbij ervaringsdeskundigen in als ambassadeurs.

1.3 BELEIDSVORMING

De gemeente betrekt mensen met een beperking in alle fasen van beleidsvorming en monitoring.

Integraal oordeel

De gemeente Vught betrekt mensen met een beperking bij beleidsvorming en monitoring.

Wat doet Vught goed?

De gemeente heeft grotendeels zicht op de aard en omvang van de (groepen van) mensen met een beperking. Deze informatie is beschikbaar via de instellingen in de gemeente. De gemeente registreert dit niet zelf, waardoor het mogelijk is dat niet alle doelgroepen in beeld zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan chronisch zieken.
(vraag 1)

De gemeente verricht onderzoek naar de leefsituatie van haar inwoners en vertaalt landelijke trends naar de lokale situatie. Er zijn diverse voorbeelden benoemd zoals 'participatieonderzoek', 'behoefte onderzoek ouderen'. Ook verzamelt men gegevens via 'Waar staat je gemeente'.
(vraag 2)

De gemeente evalueert doorlopend haar beleid met de Adviesraad Sociaal Domein. In de Adviesraad Sociaal Domein zitten geen mensen met een beperking. Toegankelijk Vught adviseert de gemeente op het gebied van vooral fysieke toegankelijkheid. Verder vindt binnen het netwerk Samen sterk in de wijk veel uitwisseling plaats.
(vraag 5)

De gemeente ontwikkelt het participatiebeleid samen met andere regiogemeenten, bijvoorbeeld binnen de WSD-regio, Wmo en jeugd. Ook op sportgebied werkt men regionaal samen (Uniek sporten). Samenwerking kan voor de deelnemende gemeenten een positief als een remmend effect hebben, afhankelijk van de koploper of achterblijver positie op een specifiek onderdeel.
(vraag 6)

Wat is redelijk in orde?

De gemeente formuleert haar beleid in algemeenheid met bewoners samen, dit kan verschillen per onderwerp. Men benoemt dat binnen het fysieke domein nog verbetering mogelijk is. De kwaliteit van het beleid ligt niet vast per onderdeel, maar is voortdurend in ontwikkeling, ook afhankelijk van het onderwerp of thematiek.
(vraag 3)

De gemeente brengt de consequenties van het beleid op het dagelijkse leven van mensen in beeld met de lokale vertegenwoordigers voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld binnen sociaal domein via Toegankelijk Vught of Ouderen Samen. Het is niet duidelijk of dit ook binnen andere afdelingen van de gemeente gebeurt.
(vraag 4)

Aanbevelingen

- Breng alle groepen mensen met een beperking in beeld, ook degenen die mogelijk geen aanspraak maken op voorzieningen en probeer hen te bereiken. Doelgroepen die niet in beeld zijn, kun je ook niet betrekken bij beleidsvorming. Beeldvorming van de doelgroep is een voorwaarde om hen gericht uit te kunnen nodigen.
- Betrek mensen met een beperking actief en frequent in de volledige beleidscyclus van de formulering, de evaluatie en de doorontwikkeling.
- Breng bij beleidsontwikkeling standaard consequenties in beeld voor mensen met een beperking. Doe dit juist ook binnen afdelingen buiten het sociaal domein, in de gehele breedte van de organisatie.
- Zoek en benut nieuwe mogelijkheden van burgerparticipatie (c.q. overheidsparticipatie) in het actief in gesprek gaan met mensen uit de doelgroepen zelf, naast de lokale vertegenwoordigers en adviesroutes. Dit kan bijvoorbeeld via themagerichte bijeenkomsten.

1.4 PARTICIPATIE

De gemeente draagt zorg voor de voorwaarden voor integratie en deelname van mensen met een beperking aan educatieve, sociaal-culturele activiteiten, sport en recreatie.

Integraal oordeel

De gemeente Vught bevordert de participatie van haar burgers en faciliteert maatschappelijke partijen om te werken aan een inclusieve samenleving.

Wat doet Vught goed?

De gemeente stimuleert en faciliteert met name sportverenigingen om de sport toegankelijk te maken voor mensen met een beperking. Ook gebeurt dit bij het toegankelijk maken van recreatieve voorzieningen en routes. Als voorbeeld zijn genoemd de atletiekbaan en de voetbalclub, die veel mogelijkheden bieden voor mensen met een beperking. Er is (nog) geen duidelijk beeld hoe inclusief in algemene zin (sport)verenigingen zijn. Verdere doorvraag is hiervoor nodig.
(vraag 1)

De gemeente stimuleert de participatie van mensen met een beperking in hun directe woonomgeving, bijvoorbeeld vanuit het netwerk ‘Samen sterk in de wijk’. Daarnaast kunnen inwoners via een meldlijn aangeven als ze obstakels ervaren in de openbare ruimte in hun woonomgeving. Er zijn wel vraagtekens of de doelgroep voldoende op de hoogte is van de meldlijn.
Daarnaast is Wegwijs+ actief in de wijk als aanspreekpunt en houdt men regelmatig wijkschouwen. Verder zijn er vrijwillige wijkondersteuners en is het welzijnswerk actief in de wijken.
(vraag 2)

De gemeente werkt samen met zorgaanbieders, welzijnswerk en wijkpunten om de participatie te vergroten in de wijken.
(vraag 3)

Vught zet actief in op samenwerking met diverse (zorg)aanbieders en met informele partijen, zoals vrijwilligersorganisaties.
(vraag 4)

Aanbevelingen

- Organiseer bijeenkomsten voor verenigingen waar ervaringen rondom het meedoen van mensen met een beperking op de agenda staat en ervaringen uitgewisseld kunnen worden. Zet hiervoor bijvoorbeeld VN-ambassadeurs in.

1.5 VEILIGHEID

De gemeente moet zorgen dat de veiligheid van mensen met een beperking gewaarborgd is in de eigen woonomgeving en in openbare ruimten en gebouwen.

Integraal oordeel

De zorg voor een veilige leefomgeving van mensen met een beperking is in Vught goed op orde.

Wat doet Vught goed?

De gemeente houdt bij de ontwikkeling en aanpassing van de infrastructuur en gebouwde omgeving standaard rekening met de veiligheid voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld bij de aanleg van stoepranden, verkeersmaatregelen, verlichting et cetera. In tijdelijke situaties is wel verbetering mogelijk. Nu vraagt men de aannemer om mensen veilig om de werkzaamheden heen te leiden.
(vraag 1)

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR) zorgt ervoor dat hulpdiensten bij ontruimings- en rampenplannen rekening houden met mensen met een beperking. Zorginstellingen zijn hiervoor zelf verantwoordelijk.
(vraag 2)

De gemeente probeert uitbuiting, geweld en misbruik van mensen met een beperking te voorkomen. Vanuit het netwerk Samen Sterk in de wijk wordt hier aandacht aan besteed.
(vraag 3)

Er is specifieke aandacht voor het risico op het herkennen en voorkomen van financiële uitbuiting van mensen met een beperking via Samen Sterk in de wijk. Ook met Veilig Thuis is hierover contact.
(vraag 4)

AANBEVELINGEN

- Ga na of de groep mensen met een beperking specifiek is benoemd in de afspraken en regelingen met de diverse hulpdiensten en contractpartners, zorgaanbieders.
- Besteed in BHV-trainingen aandacht aan de groep mensen met een beperking.

2 WMO

Maatschappelijke ondersteuning bestaat uit drie onderdelen:

1. **Bevorderen van sociale samenhang, mantelzorg en vrijwilligerswerk, de toegankelijkheid van voorzieningen, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld.**
2. **Ondersteunen van de zelfredzaamheid en de participatie van personen met een beperking of chronische psychische of psychosociale problemen in de eigen leefomgeving.**
3. **Bieden van beschermd wonen en opvang.**

2.1 VOORZIENINGEN

Burgers, die niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving, kunnen een beroep doen op voorzieningen die hen ondersteunen bij participatie en versterking van zelfredzaamheid.

Integraal oordeel

De gemeente Vught heeft haar beleid rondom Wmo-voorzieningen op orde.

Wat doet Vught goed?

Mensen weten waar ze moeten zijn om Wmo-voorzieningen aan te vragen. Dit blijkt uit de uitkomsten van het cliëntervaringsonderzoek. **(vraag 1)**

De medewerkers van Wegwijs+ krijgen zijn getraind in aandacht voor niet zichtbare beperkingen. Ook kan een tolk ingezet worden bij gesprekken met de gemeente. De aandacht voor laaggeletterdheid zou beter kunnen.
(vraag 2)

De medewerkers die de keukentafelgesprekken voeren zijn getraind in vraagverheldering.
(vraag 3)

De gemeente stimuleert het gebruik van technische hulpmiddelen die (kunnen) bijdragen aan de zelfredzaamheid van mensen en biedt hierbij instructie en voorlichting. De gemeente heeft dit geregeld via de aanbieder Medipoint. Ook is er een rolstoelpool. Voor gebruik van scootmobielen en elektrische fietsen biedt men trainingen aan. Ook is er aandacht voor inzet van domotica.
(vraag 4)

Indien nodig verstrekt men voorzieningen voor maatschappelijke participatie, zoals bijvoorbeeld een sportrolstoel. Het is ook mogelijk deze tijdelijk te huren. Loopfietsen voor de atletiekvereniging schaft men met subsidie van de gemeente aan.
(vraag 6)

Wat is redelijk in orde?

Binnen de gemeente stelt men geen eisen met betrekking tot het levensloopbestendig (of aanpasbaar) maken van nieuwbouw bij het aanvragen van een omgevingsvergunning. Bij projecten vraagt men wel hier aandacht voor te hebben bij het ontwerp.
(vraag 5)

Aanbevelingen

- Ontwikkel een algemene training voor alle medewerkers op alle beleidsterreinen om meer bewustwording te ontwikkelen ten aanzien van toegankelijkheid en inclusie.
- Neem bij nieuwbouwprojecten een percentage woningen op dat levensloopbestendig moet zijn.

2.2 VERVOER

Het aanbod van mobiliteitsondersteuning dient gericht te zijn op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie.

Integraal oordeel

De vervoersvoorzieningen zijn in Vught goed toegankelijk en bruikbaar.

Wat doet Vught goed?

De belangrijkste bestemmingen binnen Vught en in de omgeving zijn goed bereikbaar voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld met het openbaar vervoer, de seniorenbus of de regiotaxi. Daarnaast zijn alle bushaltes aangepast voor rolstoelgebruik en liggen er geleidelijnen.
(vraag 1)

De gemeente heeft een actieve rol in het toegankelijk maken van het openbaar vervoer en het aanvullend (openbaar) vervoer.
(vraag 2)

Er wordt klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd bij de regiotaxi en de seniorenbus.
(vraag 4)

Men verstrekt voorzieningen voor aanpassingen aan bestaande persoonlijke vervoersmiddelen. Hierbij kijkt men naar de goedkoopst adequate oplossing.
(vraag 5)

Wat is redelijk in orde?

De gemeente heeft aandacht voor begeleiding in het gebruik van het openbaar vervoer. Er wordt overwogen dit uit te werken via de OV-maatjes voor ouderen en de regiotaxi.
(vraag 3)

Aanbevelingen

- Geef bekendheid aan de vervoersvoorzieningen en de toegankelijkheid hiervan. Dit betreft zowel het openbaar vervoer als het aanvullend openbaar vervoer.
- Bespreek samen met de vervoerders én de mensen die van hun vervoer gebruik maken frequent de tussentijdse signalen en rapportages van de vervoerder(s), naast het reguliere klanttevredenheidsonderzoek.

2.3 ACTIVITEITEN EN DIENSTEN

De gemeente staat garant voor de beschikbaarheid van doeltreffende zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking.

Integraal oordeel

De gemeente draagt zorg voor een voldoende dekkend en divers aanbod aan activiteiten en diensten voor mensen met een beperking.

Wat doet Vught goed?

De gemeente Vught bewaakt dat er een voldoende dekkend en divers pakket aan doeltreffende voorzieningen voor mensen met een beperking is.
(vraag 1)

Er wordt een actief stimulerend ondersteuningsbeleid gevoerd ten aanzien van de inzet van informele zorg én vrijwilligers. Genoemd is de sociale netwerk versterking.
(vraag 2)

De gemeente stimuleert actief initiatieven ten aanzien van sociale samenhang, genoemd zijn de leefbaar-initiatieven.
(vraag 4)

De gemeente stimuleert de vrijwillige inzet van mensen met een beperking, onder andere via Welzijn Vught. In Vught komt deze beweging al vaak op eigen initiatief van de grond.
(vraag 5)

Wat is redelijk in orde?

Er is aandacht voor het ondersteunen van kwetsbare vrijwilligers, ook voor de vrijwilligersorganisaties waar zij actief zijn. De gemeente ontwikkelt op dit moment aanbod voor ondersteuning van mantelzorgers, met speciale aandacht voor jonge mantelzorgers. Ook respijtzorg wordt in verschillende vormen geboden.
(vraag 3)

Het beleid voor (arbeidsmatige) dagbesteding is via geïndiceerde zorg vormgegeven. Er bestaat een behoefte om dit meer te laten aansluiten op de veranderende vraag. De gemeente is van plan de komende jaren te streven naar het volledig ontschotten van dagbesteding, vrijwilligerswerk en activiteiten in de wijk.
(vraag 6)

Aanbevelingen

- Voer een brede inventarisatie en behoeftepeiling uit naar de behoefte aan dagbesteding, bijvoorbeeld via de inzet van focusgroepen.
- Betrek vooraf de gebruikers van de huidige dagbesteding bij het werken richting ontschotting, zodat het aanbod goed aansluit bij de wensen en mogelijkheden. Overleg hierbij ook met gespecialiseerde ondersteuning vanwege de zorgbehoefte van complexe doelgroepen.

3 JEUGD

Gemeenten zijn bestuurlijk en financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van jeugdhulp. Deze bestaat uit:

1. **Ondersteuning van hulp en zorg, niet zijnde preventie, aan jeugdigen en hun ouders bij het verminderen, stabiliseren, behandelen en opheffen van of omgaan met de gevolgen van psychische problemen en stoornissen, psychosociale problemen, gedragsproblemen of een verstandelijke beperking van de jeugdige, of opvoedingsproblemen van de ouders of adoptie gerelateerde problemen.**
2. **Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijk verkeer en van het zelfstandig functioneren van jeugdigen met een somatische, verstandelijke of zintuiglijke beperking, een chronisch psychisch of psychosociaal probleem en die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt.**
3. **Het ondersteunen bij of overnemen van activiteiten op het gebied van de persoonlijke verzorging, gericht op het opheffen van een tekort aan zelfredzaamheid bij jeugdigen met een somatische, verstandelijke of zintuiglijke beperking, die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt.**

3.1 ONDERSTEUNING

De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van jeugdigen, die op eigen kracht en met inzet van eigen netwerk onvoldoende in staat zijn tot dagelijkse levensverrichtingen. Ondersteuning is gericht op het versterken van structuur en regie over het eigen leven.

Integraal oordeel

De gemeente Vught draagt in redelijke mate zorg voor de positie van jongeren met een beperking.

Wat is goed op orde?

Wegwijs+ is binnen de gemeente Vught het loket voor vragen met betrekking tot ondersteuning voor ouders, jongeren en kinderen. **(vraag 1)**

Er zijn voldoende doorverwijzingsmogelijkheden voor gespecialiseerde ondersteuning, hierin wordt nauw samengewerkt in de regio. **(vraag 2)**

De gemeente heeft bij het speelbeleid aandacht voor kinderen met een beperking. De speeltoestellen die men aanbesteedt, moeten ook geschikt zijn voor kinderen met een beperking. **(vraag 4)**

Er wordt vanuit Wegwijs+ integraal aandacht besteed aan ouders met een beperking.
(vraag 5)

De gemeente ontwikkelt op dit moment een protocol om te zorgen voor continuïteit van hulp en ondersteuning wanneer iemand de achttienjarige leeftijd bereikt.
(vraag 6)

Wat kan beter?

Er is geen wijkaanpak met specifieke aandacht voor kinderen, tieners en jongeren met een beperking. Wel is er aandacht voor kinderen met een beperking bij het inrichten van speeltuinen.
(vraag 3)

Aanbevelingen

- Breng de aard, omvang en leefsituatie van jongeren met een beperking binnen de gemeente structureel en zo vroegtijdig mogelijk in kaart. Breng ook de situatie van ouders met een beperking in kaart.
- Besteedt bij Samen Sterk in de wijk ook aandacht aan kinderen en jongeren met een beperking en zorg dat zij kunnen deelnemen aan activiteiten in de wijk en het dorp. Denk bijvoorbeeld aan vakantie-activiteiten.
- Benoem bij de ontwikkeling van het speel- en jeugdbeleid de groepen jongere kinderen, tieners en jongeren met een beperking.

3.2 BELEID

De gemeente dient de belangen van jeugdigen in alle fasen van beleidsvorming mee te wegen.

Integraal oordeel

Bij de vormgeving van het jeugdbeleid worden de belangen van de betrokkenen goed meegewogen.

Wat doet Vught goed?

De gemeente stelt het jeugdbeleid op in samenspraak met jeugdigen zelf, bijvoorbeeld met de zogenoemde ‘pizza-overleggen’. Ook is er een beleidsplan jeugdhulp.
(vraag 1)

De gemeente evalueert en monitort het jeugdbeleid planmatig en stelt dit bij in regionaal verband.
(vraag 2)

De gemeente betrekt hierbij het cliënt-ervaringsonderzoek onder ouders en jeugdigen.
(vraag 3)

Wat is redelijk in orde?

De jeugdzorg, jeugdreclassering en onderwijs ontmoeten elkaar op diverse overleggen in verschillende settingen. De gemeente neemt hierin specifieke maatregelen om de samenwerking te coördineren, maar geeft aan dat hier verbetering mogelijk is.
(vraag 4)

Aanbevelingen

- Betrek bij monitoring, evaluatie en aanpassing van het jeugdbeleid de ouders en jeugdigen. Bijvoorbeeld via een jongerenpanel, focusgroepen en themabijeenkomsten.
- Neem als gemeente initiatief om jeugdzorg, jeugdreclassering en onderwijs structureel te laten afstemmen en samenwerken ten behoeve van de kwetsbare jeugdige inwoners van Vught door dit periodiek te agenderen op reeds bestaande overleggen.

3.3 PASSEND ONDERWIJS

De gemeente waarborgt gelijke onderwijskansen voor alle kinderen, jongeren en volwassenen. Zij ziet toe op de handhaving van de Wet Passend Onderwijs, die scholen verantwoordelijk maakt voor het vinden van een geschikte onderwijsplaats voor elke ingeschreven leerling, ondanks eventuele beperkingen.

Integraal oordeel

Bij het onderwijsbeleid heeft de gemeente Vught in beperkte mate aandacht voor leerlingen met een beperking. De gemeente vraagt zich af wat haar rol en mogelijkheden zijn op dit terrein.

Wat gaat goed?

De gemeente heeft bij nieuwbouw en renovatie aandacht voor de toegankelijkheid van scholen binnen het onderwijs voor mensen met een beperking. Bij bestaande bouw denkt de gemeente hierin mee wanneer nodig.
(vraag 3)

Wat is redelijk in orde?

De gemeente geeft aan weinig invloed te hebben op de aandacht die onderwijsinstellingen hebben voor leerlingen met een beperking. De gemeente geeft wel aan mee te denken en te faciliteren waar mogelijk op individuele basis. Als voorbeeld is de ‘De Lichtstraat’ genoemd, waarbij leerlingen worden overgenomen vanuit SBO Hertog van Brabant.
(vraag 2)

Wat kan beter?

In Vught is niet voor alle leerplichtige leerlingen een passend onderwijsaanbod. De gemeente geeft aan dat deze leerlingen wel allemaal in beeld zijn. Het percentage dat geen passend aanbod heeft is laag vergeleken met het landelijk gemiddelde.
(vraag 1)

De gemeente geeft aan zich niet te (kunnen) mengen in de inrichting van het lesprogramma en de keuze van de leermiddelen binnen het onderwijs. De gemeente heeft hier vanuit haar rol geen directe invloed op.
(vraag 4)

Aanbevelingen

- Breng de onderwijssituatie van de inwoners met een beperking in kaart en werk hierbij actief samen met de scholen.
- Agendeer het onderwerp leren en studeren voor mensen met een beperking in overleggen met samenwerkingsverbanden van scholen, opleidingscentra en het bedrijfsleven.
- Stimuleer en faciliteer binnen onder andere het kader van de Participatiewet opleidingen, trainingen voor mensen met een beperking, ook via het bedrijfsleven. Denk hierbij ook aan stages, werkervaringsplekken et cetera. Dit komt ook ten goede aan de deelname van mensen met een beperking aan de arbeidsmarkt.

4 ARBEID

De gemeente heeft de opdracht om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun arbeidsvermogen en maatregelen te treffen om werk bij reguliere werkgevers te bevorderen en zo nodig beschutte werkplekken te creëren.

4.1 ARBEIDSMARKT

De gemeente stimuleert de (regionale) arbeidsmarkt voor mensen met een beperking en treft maatregelen om werkgevers te stimuleren om werknemers met een beperking in dienst te nemen en te houden.

Integraal oordeel

De gemeente Vught heeft een actieve en stimulerende rol in de arbeidsparticipatie voor mensen met een beperking. Er is besloten het PSO-certificaat te gaan behalen als gemeente, waarvan inclusief personeelsbeleid onderdeel is (Prestatieladder Sociaal Ondernemen).

Wat doet Vught goed?

Bij de gemeente Vught werken acht medewerkers met een beperking, onder andere bij de kantine en de administratie. Soms wordt hierbij een jobcoach ingezet.
(vraag 1)

Voor de medewerkers van de gemeente die belast zijn met het verrichten van zorgtaken en mantelzorg is er aandacht en ruimte voor balans tussen werk en privé. De werktijden zijn flexibel en zorgverlof is mogelijk. Op individuele basis worden de mogelijkheden besproken.
(vraag 3)

Binnen de gemeente-organisatie heerst een cultuur waarin mensen met een beperking zich uitgenodigd en welkom voelen om te komen werken.
(vraag 4)

Er wordt via de inkoop en aanbesteding aangestuurd op social return.
(vraag 5)

De gemeente schept arbeidsplaatsen met Beschut Werk.
(vraag 6)

Wat kan beter? Op dit moment is in het gemeentelijk personeelsbeleid niet expliciet aandacht personeel met een beperking in dienst te nemen en te houden. Op verzoek van het college werkt de afdeling HR dit onderwerp op korte termijn uit.
(vraag 2)

Aanbeveling Maak het in dienst nemen en houden van mensen met een beperking regulier onderdeel van het gemeentelijke personeelsbeleid.

4.2 ONDERSTEUNING

De gemeente dient zorg te dragen voor activiteiten waarmee mensen met een beperking worden ondersteund bij het aanbrengen en behouden van structuur in, en regie over, het persoonlijk leven, gericht op zelfredzaamheid en participatie.

Integraal oordeel De gemeente Vught is actief in mensen met een beperking te ondersteunen naar participatie, waaronder de toeleiding naar en het behoud van werk.

Wat doet Vught goed? De gemeente stimuleert en ondersteunt mensen met een beperking om aan werk te komen, onder andere via jobcoaching.
(vraag 1)

Er zijn afspraken met (welzijns)organisaties ten aanzien van de inzet op sociale activering op het gebied van educatie en vrijwillige inzet om de participatie te bevorderen.
(vraag 2)

Vanwege de grootte van de gemeente Vught is de gehele groep mensen met een beperking in beeld. Om deze reden voert de gemeente geen jaarlijkse bestandanalyse uit op het bestand van de Participatiewet om na te gaan of er passende toeleidingtrajecten aan te bieden zijn.
Het grootste deel hiervan is geactiveerd, dit wordt ook gemonitord. Mensen verdwijnen niet uit beeld. Wél wordt momenteel overwogen om binnen een pilot van WSD een (nóg) inclusiever aanbod en beter passende trajecten te kunnen bieden. Dit voor de doelgroep die tot op heden onvoldoende tot zijn of haar recht kwam.
(vraag 3)

Aanbeveling Blijf alert op inwoners met een beperking die moelijker te activeren (lijken te) zijn, juist omdat de leefsituatie of het activeringsaanbod kan wijzigen in de loop van de tijd.

BIJLAGE: RESULTAAT QUICKSCAN INCLUSIEF BELEID IN EEN OOGOPSLAG

Vraag	Ja	Nee	Twijfel	n.v.t.
Algemeen				
1.1 Bewustwording				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
1.2 Toegankelijkheid				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				
1.3 Beleidsvorming				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
1.4 Participatie				
1				
2				
3				
4				
1.5 Veiligheid				
1				
2				
3				
4				
Wmo				
2.1 Voorzieningen				
1				
2				
3				
4				
5				
6				

Vraag	Ja	Nee	Twijfel	n.v.t.
2.2 Vervoer				
1				
2				
3				
4				
5				
2.3 Activiteiten en diensten				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
Jeug				
3.1 Ondersteuning				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
3.2 Beleid				
1				
2				
3				
4				
3.3 Passend Onderwijs				
1				
2				
3				
4				
5				
Arbeid				
4.1 Arbeidsmarkt				
1				
2				
3				
4				
5				
6				
4.2 Ondersteuning				
1				
2				
3				

1 ALGEMEEN

Uit het VN-verdrag volgt een aantal voorwaarden waaraan moet worden voldaan om mensen met een beperking gelijke rechten te garanderen.

1.1 BEWUSTWORDING

De gemeente is er voor verantwoordelijk dat de lokale samenleving doordrongen raakt van de positie, behoeften en mogelijkheden van mensen met een beperking.

1 Heeft de gemeente een visie op de deelname van mensen met een beperking? Draagt zij deze uit, binnen de eigen organisatie en daarbuiten?

2 Laat de gemeente in haar uitingen de diversiteit (mensen met een beperking, ouderen en allochtonen) van de samenleving zien? Ook bij onderwerpen die niet specifiek over deze doelgroep(en) gaan?

3 Faciliteert de gemeente organisaties en netwerken (van mensen met een beperking) om bewustwording in de lokale gemeenschap te bevorderen?

4 Is er binnen het gemeentelijk beleid bij alle sectoren en op alle niveaus aandacht voor de consequenties voor mensen met een beperking (Beleidsvorming, Uitvoering en Handhaving)?

5 Heeft de gemeente bij de voorwaarden voor subsidies en vergunningen waar de burgers een aanbod aan diensten en activiteiten wordt gedaan, opgenomen dat deze toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking? (Wordt hierop ook getoetst?).

6 Worden gemeentelijke medewerkers geschoold over de problemen waar mensen met een beperking in het dagelijks leven mee te maken kunnen hebben?

7 Stimuleert de gemeente acties op scholen om meer begrip en bewustwording te creëren onder leerlingen?

8 Houdt de gemeente in de communicatie en bij de ondersteuning van mensen met een beperking rekening met laaggeletterden en mensen met een allochtone achtergrond?

1.2 TOEGANKELIJKHEID

De gemeente is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van gebouwen en de gebouwde omgeving voor mensen met een beperking. Daarnaast worden bedrijven bij AMvB verplicht tot eenvoudige aanpassingen ter verbetering van de toegankelijkheid van gebouwen, naar geleidelijkheid en naar evenredigheid.

FYSIEKE TOEGANKELIJKHEID

1 Toetst de gemeente-aanvragen voor vergunningen voor bouw en verbouw van openbare gebouwen op toegankelijkheid?

2 Toetst de gemeente de eigen (ver)bouwplannen op toegankelijkheid?

3 Is in het gemeentelijke budget rekening gehouden met de kosten voor het toegankelijk maken van openbare ruimten en gebouwen; op voorhand bij nieuwbouw en expliciet bij renovatie en verbouw?

4 Controleert de gemeente na oplevering van nieuwbouw, renovatie en verbouw de toegankelijkheid, bruikbaarheid en uitgankelijkheid? Met andere woorden: kan ik er komen, kan ik naar binnen en veilig weer naar buiten?

5 Is de gemeente op de hoogte van de toegankelijkheid van voorzieningen binnen haar gemeente en heeft zij een actieprogramma om deze toegankelijk te maken voor mensen met een beperking?

6 Stimuleert de gemeente toegankelijkheidsaanpassingen door bedrijven en dienstverleners?

SOCIALE TOEGANKELIJKHEID EN INFORMATIEVOORZIENING

7 Worden gemeentelijke medewerkers getraind in de bejegening van mensen met een beperking?

8 Stimuleert de gemeente een respectvolle bejegening van mensen met een beperking bij andere organisaties (denk aan musea, horeca, et cetera)?

9 Houdt de gemeente in haar informatievoorziening rekening met mensen met uiteenlopende beperkingen? Denk ook aan anderstaligen, mensen met zintuiglijke beperkingen en laaggeletterden.

10 Zorgt de gemeente ervoor dat informatie over de toegankelijkheid van voorzieningen voor iedereen beschikbaar is?

1.3 BELEIDSVORMING

De gemeente betrekt mensen met een beperking in alle fasen van beleidsvorming en monitoring.

1. Heeft de gemeente zicht op de aard en omvang van categorieën van bewoners met een beperking?

2 Verricht de gemeente onderzoek naar de leefsituatie van haar inwoners? En specifiek naar de situatie van mensen met een beperking?

3 Formuleert de gemeente haar beleid samen met lokale vertegenwoordigers van mensen met een beperking?

4 Brengt de gemeente bij beleidsontwikkeling de consequenties in beeld voor mensen met een beperking? Doen ze dat samen met lokale vertegenwoordigers van mensen met een beperking?

5 Evalueert de gemeente haar beleid samen met lokale vertegenwoordigers van mensen met een beperking?

6 Werkt de gemeente samen met andere (regionale of vergelijkbare) gemeenten bij de ontwikkeling van beleid dat de participatie kan vergroten?

1.4 PARTICIPATIE

De gemeente draagt zorg voor de voorwaarden voor integratie en deelname van mensen met een beperking aan educatieve, sociaal-culturele activiteiten, sport en recreatie.

1. Stimuleert en faciliteert de gemeente verenigingen, netwerken en aanbieders van voorzieningen om hun activiteiten toegankelijk te maken voor mensen met een beperking?

2 Stimuleert de gemeente de participatie van mensen met een beperking in hun directe woonomgeving?

3 Werkte de gemeente daarin samen met zorgaanbieders?

4 Stimuleert de gemeente dat zorgaanbieders daarbij samenwerken met informele partijen (vrijwilligers en burgerinitiatieven) in de woonomgeving?

1.5 VEILIGHEID

De gemeente moet zorgen dat de veiligheid van mensen met een beperking gewaarborgd is in de eigen woonomgeving en in openbare ruimten en gebouwen.

1 Houdt de gemeente in de ontwikkeling en aanpassing van de infrastructuur rekening met de veiligheid voor mensen met een beperking? Denk aan verlichting, stoepranden, verkeersmaatregelen et cetera.

2 Houden hulpdiensten bij ontruimings- en rampenplannen rekening met mensen met een lichamelijke, zintuiglijke, verstandelijke of psychische beperking? En weten zij hoe te handelen bij calamiteiten.

3 Heeft de gemeente maatregelen genomen om uitbuiting, geweld en misbruik van mensen met een beperking te voorkomen?

4 Bestaat er een systeem waar mensen terechtkunnen met signalen over financiële uitbuiting en weten betrokkenen vervolgens hoe te handelen?

2 WMO

Burgers, die niet op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving, kunnen een beroep doen op voorzieningen die hen ondersteunen bij participatie en versterking van zelfredzaamheid.

2.1 VOORZIENINGEN

1 Is bij mensen met een beperking bekend of en hoe ze een beroep kunnen doen op Wmo-voorzieningen?

2 Heeft de gemeente bij het keukentafelgesprek specifiek aandacht voor niet-zichtbare beperkingen van de aanvrager (laaggeletterdheid, verstandelijke beperkingen en anderstaligen)?

3 Zijn de medewerkers die de keukentafelgesprekken voeren specifiek getraind in vraagverheldering?

4 Stimuleert de gemeente het gebruik van technologische hulpmiddelen die kunnen bijdragen aan een grotere zelfredzaamheid (voorlichting en instructie)?

5 Staat in het programma van eisen voor nieuwe woningbouw dat nieuwe woningen levensloopbestendig (of aanpasbaar) opgeleverd moeten worden?

6 Kunnen mensen met een beperking indien nodig ruimere voorzieningen aanvragen voor sociale participatie (bijvoorbeeld voor sportbeoefening)?

2.2 VERVOER

Het aanbod van mobiliteitsondersteuning dient gericht te zijn op het versterken van de zelfredzaamheid en participatie.

1 Zijn belangrijke bestemmingen (winkels, ziekenhuis, onderwijs en andere voorzieningen) voor alle bewoners, ongeacht de eventuele beperkingen, goed bereikbaar?

2 Speelt de gemeente een actieve rol in het toegankelijk maken van het openbaar vervoer?

3 Biedt de gemeente begeleiding in het gebruik van het openbaar vervoer?

4 Houdt de gemeente een klanttevredenheidsonderzoek voor gebruikers van (A)OV?

5 Maakt de gemeente aanpassingen mogelijk aan reeds bestaande persoonlijke vervoersmiddelen?

2.3 ACTIVITEITEN EN DIENSTEN

De gemeente staat garant voor de beschikbaarheid van doeltreffende zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking.

1 Bewaakt de gemeente dat er voldoende dekking en diversiteit is aan zorgvoorzieningen?

2 Stimuleert de gemeente de inzet van informele zorg ten behoeve van de participatie van mensen met een beperking?

3 Zorgt de gemeente voor ondersteuning van mantelzorgers en biedt zij respijtzorg?

4 Stimuleert de gemeente actief initiatieven die de sociale samenhang en wederzijds hulpbetoon in de wijk bevorderen?

5 Stimuleert de gemeente vrijwillige inzet van mensen met een beperking?

6 Biedt de gemeente voldoende mogelijkheden voor dagbesteding voor mensen met een beperking, in aansluiting op eigen interesses en mogelijkheden en zo mogelijk in de eigen woonomgeving?

3 JEUGD

3.1 ONDERSTEUNING

De gemeente is verantwoordelijk voor de ondersteuning van jeugdigen, die op eigen kracht en met inzet van eigen netwerk onvoldoende in staat zijn tot dagelijkse levensverrichtingen. Ondersteuning is gericht op het versterken van structuur en regie over het eigen leven.

1 Is er een duidelijk en eenduidig loket voor vragen met betrekking tot ondersteuning voor ouders, jongeren en kinderen?

2 Zijn er afdoende doorverwijsmogelijkheden naar gespecialiseerde ondersteuning?

3 Is in de aanpak van wijken door de gemeente expliciet aandacht voor kinderen, tieners en jongeren met een beperking?

4 Heeft de gemeente speelbeleid met aandacht voor kinderen, tieners en jongeren met een beperking?

5 Heeft de gemeente in haar beleid specifiek aandacht voor ouders met een beperking?

6 Heeft de gemeente aandacht voor continuïteit van benodigde hulp en ondersteuning bij het bereiken van de achttienjarige leeftijd?

3.2 BELEID

De gemeente dient de belangen van jeugdigen in alle fasen van beleidsvorming mee te wegen.

1 Stelt de gemeente haar jeugdbeleid op in samenspraak met professionals en vertegenwoordigers van de doelgroep van jeugdigen?

2 Zorgt de gemeente voor monitoring, regelmatige evaluatie en aanpassing van haar jeugdhulpbeleid?

3 Betrekt de gemeente systematisch de ervaringen van ouders en jeugdigen voor monitoring, evaluatie en aanpassing van beleid?

4 Neemt de gemeente specifieke maatregelen om de samenwerking tussen de jeugdreclassering, jeugdzorg en onderwijs te coördineren?

3.3 PASSEND ONDERWIJS

De gemeente waarborgt gelijke onderwijskansen voor alle kinderen, jongeren en volwassenen. Zij ziet toe op de handhaving van de Wet Passend Onderwijs, die scholen verantwoordelijk maakt voor het vinden van een geschikte onderwijsplaats voor elke ingeschreven leerling, ondanks eventuele beperkingen.

1 Is er voor alle leerplichtige leerlingen een passend onderwijsaanbod?

2 Stimuleert de gemeente onderwijsinstellingen om aandacht te hebben voor leerlingen en studenten met een beperking?

3 Neemt de gemeente expliciete maatregelen ter verbetering van toegankelijkheid van het onderwijs voor leerlingen, studenten, leerkrachten en bezoekers met een beperking door aanpassingen van gebouwen en inrichting?

4 Stimuleert de gemeente onderwijsinstellingen om rekening te houden met leerlingen, studenten en leerkrachten met een beperking bij de inrichting van het lesprogramma en de keuze van leermiddelen?

5 Wordt bij de bouw, onderhoud en toewijzing van de studentenhuisvesting gestreefd naar een bepaald percentage wooneenheden voor studenten met een beperking?

4 ARBEID

De gemeente heeft de opdracht om mensen met afstand tot de arbeidsmarkt (tot voor kort aangewezen WWB, Wsw en Wajong) te ondersteunen bij de ontwikkeling van hun arbeidsvermogen en maatregelen te treffen om werk bij reguliere werkgevers te bevorderen en zo nodig beschutte werkplekken te creëren.

4.1 ARBEIDSMARKT

De gemeente stimuleert de (regionale) arbeidsmarkt voor mensen met een beperking en treft maatregelen om werkgevers te stimuleren om werknemers met een beperking in dienst te nemen en te houden.

1 Vervult de gemeente een voorbeeldfunctie wat betreft het percentage eigen werknemers met een beperking?

2 Is in het gemeentelijk personeelsbeleid expliciet aandacht voor het in dienst nemen en houden van personeel met een beperking?

3 Wanneer medewerkers van de gemeente belast zijn met zorgtaken, werkt de gemeente dan mee aan het vinden van een passende combinatie tussen werk en privé?

4 Heerst binnen de gemeente een cultuur waarin mensen met een beperking zich welkom voelen en worden aangemoedigd te komen werken?

5 Stimuleert de gemeente dat werkgevers arbeidsplaatsen beschikbaar stellen voor mensen met een beperking, met aantoonbare resultaten?

6 Draagt de gemeente zorg voor het scheppen van arbeidsplaatsen met beschut werk?

4.2 ONDERSTEUNING ARBEIDSGEHANDICAPTEN

1 Neemt de gemeente verantwoordelijkheid voor het stimuleren en ondersteunen van mensen met een beperking bij het verwerven van een arbeidsplaats?

2 Heeft de gemeente met (welzijns)organisaties afspraken gemaakt om de sociale activering en participatie van mensen met een beperking te bevorderen op het gebied van educatie en vrijwillige inzet?

3 Voert de gemeente een jaarlijkse bestandsanalyse Wwb uit waarbij expliciet ook gescreend wordt op het aantal mensen met een beperking, zodat hun passende toeleidingtrajecten aangeboden kunnen worden?

BIJLAGE: VERKLARENDE WOORDENLIJST

Beperkingen	Het gaat om mensen met een (verstandelijke, motorische of zintuiglijke) stoornis, ouderen met een beperking, chronisch zieken en mensen met een psychische aandoening. De omvang van deze groep is afhankelijk van de ernst van de beperkingen; meestal wordt een getal tussen tien en vijftien procent van de Nederlandse bevolking gehanteerd.
Eigen kracht	Dit verwijst naar de talenten en mogelijkheden van mensen om zelf oplossingen te vinden. Men geeft ruimte en aandacht aan de kwaliteiten en talenten van de mensen om deze kracht te benutten en vergroten.
Eigen verantwoordelijkheid	Hier gaat het over wat men zelf mag of moet doen. De burger moet actief bedenken welke oplossingen en mogelijkheden er zijn en welke inspanningen hij zelf kan leveren om dit te realiseren. Zelf en binnen zijn netwerk.
Gelijke behandeling	Dit is een uitwerking van artikel 1 van de Grondwet. In de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (Wgbh/cz) is aangegeven dat de plicht tot gelijk behandelen en het verbod op het maken van onderscheid ook inhoudt, dat daar waar een nadelige positie dreigt, een redelijke aanpassing noodzakelijk kan zijn of beter nog deze nadelige positie moet worden voorkomen.
Gehandicapten	Het woord ‘gehandicapt’ wordt door velen als stigmatiserend ervaren. Liever spreekt men van mensen met een beperking.
Inclusief beleid	‘Inclusief beleid’ is beleid, waarbij in alle fasen van de beleidscyclus rekening wordt gehouden met verschillen tussen mensen met en zonder beperkingen.
Participatie	Deelnemen aan het maatschappelijk verkeer.
Voorzieningen	Aanbod van diensten of activiteiten dat toegankelijk is en gericht op het versterken van zelfredzaamheid en participatie of op opvang.
Zelfredzaamheid	Iemand is zelfredzaam als hij zonder compenserende voorzieningen mee kan doen in de samenleving. Mensen die verminderd zelfredzaam zijn hebben recht op compenserende voorzieningen. Het doel van deze voorzieningen is om mensen zelfredzaam te maken.
Zelfregie	Het gaat hier om het organiseren en coördineren van het eigen leven. Het gaat dus niet om het zelf doen, maar over het zelf beslissen over het leven en eventuele ondersteuning daarbinnen.

Ziekten, stoornissen en beperkingen

Dit zijn kenmerken van personen. Iemand lijdt aan reuma (de ziekte), mist een been (de stoornis), heeft (mede) daardoor problemen met lopen en problemen om ergens te komen (beperkingen). Het doel van inclusief beleid is te bereiken dat de maatschappij geen onnodige drempels opwerpt; mensen met een stoornis of beperking kunnen zo volwaardig in de samenleving participeren.

schakel naar
sociaal resultaat

Zet / Statenlaan 4 / Postbus 271
5000 AG Tilburg / T 013 5441440
www.wijzijnzet.nl / info@wijzijnzet.nl